

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARUNKI PRENUMERATY: Rocznie—35 mk., półrocznie—15 mk., kwartalnie—7 mk. 50 fen., miesięcznie—2 mk. 50 fen. łącznie z przesyłką pocztową i odnośnikiem do domu.

Zmiana adresu — 25 fen.

GENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz petitowy—40 fen.

nekrologi wiersz—80 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do g. 4 po poł. Po godz. 4 nekrologi i inne niecierpiące swob. zawiadomienia przyjmuje drukarnia K. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) № 7

Numer pojedynczy 7 kop. = 14 fen.

Gazeta wychodzi codziennie—z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 20 b. m.
FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta.

Walki piechoty na północy wschód od Bixschouke i na południe od Ypern miały pomyślny dla nas przebieg. Natarcie Anglików na północ-zachód od Hulluch zostało odparte. Podczas lokalnych operacji koło Moenvres i koło lasu Havriaucourt wzięliśmy jeńców. Koło Moenvres wysadziliśmy liczne okopy nieprzyjacielskie.

Grupa wojsk gen. Böhma.

Na polu bitwy zrana gwałtowny ogień artylerji. Silne ataki częściowo dokonane kilkakrotnie przez nieprzyjaciela w kierunku Goureaucourt oraz po obu stronach Epehy zostały odparte. Szczególnie odsunęły się przytem pułki bawarskie i pruskie strzeleckie. Po bardzo silnym przygotowaniu ogniowym skierował nieprzyjaciel natarcie z rana i w południe na linie nasze pomiędzy ruczajem Omignon i Somma. Rozbiły się one również wczoraj przed naszymi linjami.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na północ od Aisny podczas naszych operacji wzięliśmy koło folwarku Vaurains oraz na zachód od Jony 130 jeńców. Na skutek ognia naszej artylerji nieprzyjaciel nie mógł rozwinąć swego natarcia i został odparty.

Grupa wojsk ks. Gallwitz'a.

Pomniejsze natarcia na przedpolu. Ponad polem walki między Mozą i Mozlą oddział lotniczy 2 god. dowództwem nadleżnanta bar. v. Boenigk zestrzelił w czasie od 12 do 18 b. m. 81 nieprzyjacielskich latawców, przy czem sam utracił tylko 2. Por. Büchner odniósł 30-te zwycięstwo.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

KOM. URZĘD. AUSTRO-WĘGIERSKI.

Wiedeń, 19 września.

W sędmiu Gminach stale ożywiona walka ogniowa. Między Brentą i Piazą nieprzyjaciel po ciężkich niepowodzeniach dni poprzednich zaprzestał swoich ataków. Wśród dzielnych wojsk, które w ostatnich walkach popierane przez artylerję, męźnie odplewały, wciąż nacierającego wroga, na szczególne uznanie zasługują węgierskie pułki piechoty № 39 i 109.

Koło Sandony odparta została naszym ogniem próba przeprawy.

Sześć sztabu generalnego

METZ (19 bm. W.T.B.). — Pisma miejscowe podają komunikat urzędowy następującej treści:

Od kilku dni nieprzyjaciel ostrzeliwuje Metz przy pomocy dalekonośnego dział. Ostrzeliwanie to możliwe było już od początku wojny i od dawna było spodziewane. Nowoczesne działa znacznie dalej sięgają niż stowowi przestrzeń od Pont a Mousson do Metz. Obecnie ostrzeliwanie nie jest wobec tego skutkiem tego, żeśmy się cofnęli pod St. Mihiel i nieprzyjaciel bardziej do miasta się zbliżył. Jest to tylko objaw towarzyszący obecnym walkom na zachód i na południe-zachód od Metz, który ustanie rychło, skoro nieprzyjaciel powstrzymany zostanie. Pozatem dla okręgu nie zostały wydane żadne rozporządzenia dotyczące wjazdu i wyjazdu.

KOWNO (19 września. BLM.) — Obradująca w Wilnie niemiecko-rosyjska komisja graniczna ukończyła w dn. 15 bm. swoje prace. W sprawie ewakuacji terenów na wschód od Berezyny, jak do wiadomości BLM, zawarto układ, według którego teren na wschód od Berezyny, na południe od Pełocka aż do Homla podzielony zostanie na 5 odcinków i zgodnie z § 1 Artykułu 3-go niemiecko-rosyjskiej umowy finansowej z dn. 27 sierpnia 1918 r. ewakuowany będzie po wypłaceniu 5 rat gotówką. Ewakuacja zacznie się na północy od powiatu Lepelskiego i i uwolni w pierwszych 4 ch odcinkach w kierunku na południe linie kolejową Orsza — Mohylów — Rohaczew oraz obszar aż do rzeki Drut. W 5 ym odcinku uwolniony zostanie obszar od rzeki Drut do Berezyny.

Ewakuacja rozpoczyna się 23 września 1918 r. i ma być zakończona do 28 go lutego 1919 r. Trudności, związane z wywiezieniem niemieckiej własności z terenu ewakuowanego, doprowadziły do ustalenia terminów ewakuacji, które zależnie od wielkości odcinka i ilości wywożonych rzeczy są rozmaite. Berezyna i go ewakuacji pozostaje całkowicie w ręku niemieckim.

Do wschodniego brzegu Berezyny dotyka pas neutralny. Rosjanom zezwolone będzie korzystanie z rzeki dla statków, tratw i t. d.

Ze strony Rosjan przyjęte zostało zobowiązanie, że ludność terenu okupowanego, która była w służbie niemieckiej, nie ucierpi z tego powodu.

BERLIN (20 b. m. Tel. wł.) — Według doniesienia „Berl. Tgbl.” z Petersburga poległ w. książę **Dymitr Pawłowicz** walcząc na ciele wojsk angielskich i białogwardystów przeciwko bolszewikom na wybrzeżu murmańskim.

SZTOKHOLM (19 bm. Tel. pr.) — Przedstawiciel Finlandji w Ameryce, Ignatius, przebywający chwilowo w Helsingforsie, zakomunikował, że Ameryka nie uzna samodzielnosci Finlandji i nie dostarczy jej zboża dopóki przebywa w Finlandji wojsko niemieckie.

GENEWA (18 b. m. W. T. B.) — „Petit Parisien” i „Humanité” zaznaczają, że odpowiedzi Wilsona, Clemenceau i Balfoura nie wykluczają wspólnej odpowiedzi koalicji po zbadaniu noty hr. Buriana.

LUGANO (18 b. m. Tel. pr.) — W sprawie stanowiska Watykanu wobec austriackiej propozycji pokojowej nie wiadomo jeszcze nic określonego. Papież odbył wczoraj dłuższą naradę z kardynałem sekretarzem Stanu, Gasparim. Według „Messagero” Watykan być może wystąpi jako bezstronny pośrednik i w tym celu w

sposób nieobowiązujący porozumie się z rządami koalicji.

PARYŻ (d. 20 b. m. Havas). — Izba przyjęła projekt nowej pożyczki większością 582 przeciwko 6 głosom. Projekt został również przez senat przyjęty.

KIJÓW (18 b. m. Tel. pr.) — Rząd ukraiński postanowił na specjalnej radzie ministrów wystosować do walczących i neutralnych mocarstw notę, w której przyłącza się do austriackiej noty pokojowej. Hetman objął z powrotem sprawę rządu.

BAZYLEA (19 bm. Tel. pryw.) — Z powodu choroby Lloyd Georgea, jak donosi „Neue Korresp.”, konferencja wersalska odłożona została do końca września.

WASZYNGTON (19 b. m. Reuter) John W. Danis, prokurator Stanów Zjednoczonych, mianowany został posłem amerykańskim w Londynie.

Dookoła propozycji pokojowej.

Urzędowa odpowiedź Ameryki.

WIEDEŃ (19 b. m. W. T. B.) — Poseł szwedzki w Wiedniu zakomunikował dziś z polecenia swego rządu austro-węgierskiemu ministerstwu spraw zewnętrznych odpowiedź Stanów Zjednoczonych na notę rządu austro-węgierskiego z dn. 14 bm.

W odpowiedzi swej Lansing potwierdza odbiór noty austro-węgierskiego rządu, powtarza w krótkich słowach jej treść i kończy w ten sposób: w odpowiedzi na powyższą propozycję mam zaszczyt zawiadomić, iż treść komunikatu pańskiego przedstawiona została prezydentowi, który upoważnił mnie zakomunikować Panu, że rząd Stanów Zjednoczonych na propozycję austro-węgierskiego rządu jedno tylko odpowiedzieć może: rząd Stanów Zjednoczonych niejednokrotnie całkiem otwarcie objawił warunki, na jakich Stany Zjednoczone mogłyby wziąć pod uwagę sprawę zawarcia pokoju.

Dla tego rząd St. Zjednoczonych niechce się wdawać w żadne pertraktacje w sprawie, co do której stanowisko swe i cele tak jasno wyraził. podp. Lansing.

AMSTERDAM (19 bm. WTB.) — Według jednego z pism tutejszych donoszą do „Timesu” z Waszyngtonu: Wszystko wskazuje na to, że prezydent Wilson w swej nocie do Austrii przemówił w imieniu narodu. Odpowiedź we wszystkich prawie sferach budzi pokłask, nie tylko ze względu na treść swą ale i na sposób, w jaki została udzielona.

Okoliczność, że odpowiedź wysłana została zaledwo w godzinę po otrzymaniu urzędowej noty austro-węgierskiej uważana jest powszechnie za dowód, iż Waszyngton nie da się za nos prowadzić.

„New York Times” oświadcza: żadna z enuncjacji Wilsona nie jest tak popularna jak potępienie przezeń tajnej dyplomacji; Ameryka nigdy nie weźmie udziału w tajnej konferencji.

Można być pewnym iż Ameryka obstawać będzie przy żądaniu całkowitego poddania się państw centralnych.

Odpowiedź Włoch.

RZYM (d. 18 b. m. W. T. B.) — Agencja Stefanie ogłasza notę, w której rząd włoski, który notę austriacką zna dotychczas z publikacji agencji telegraficznych, twierdzi, że propozycja austriacka zmierza do stworzenia pretekstu dla rokowań pokojowych, bez dostatecznej podstawy i bez widoków faktycznego powodzenia. Nowe oświadczenia austro-węgierskich i niemieckich mężów stanu, wykluczające wszelkie ustępstwa, uniemożliwiają celowe rozpoczęcie rokowań pokojowych. O istotnych podstawach, na których, według koalicji i Stanów Zjednoczonych, winien opierać się pokój, Austriacy nie mówią, a w szczególności nie mówią nic o bezpośrednich pretensjach włoskich.

Znane one są dobrze rządowi austriackiemu i uznane zostały przez rządy koalicyjne.

Łączą one w sobie wolność włoskiej ludności w Austrii i warunki, które dla bezpieczeństwa Włoch są niezbędnie potrzebne. Aż do czasu uznania tych celów, zarówno ogólnych, jak poszczególnych, w imię których walczą koalicja, Włochy od walki nie odstąpią.

ROZMAITOŚCI.

Jakie mają być przyszłe królewskie korony? Czem zapobiegliwi Niemcy już dziś kłopotą sobie głowy...

Oto wywody uczonego niemieckiego. Idzie zasadniczo o to, ażeby te najcenniejsze godła władztwa nie uciskały zbyt...

Zauważyć przytem należy, że rzeczywistość odbiega dziś już bardzo znacznie od pojęć...

W tym kierunku proponuje ów praktyczny uczonec, ażeby przyszli królowie, których prawdopodobnie będzie znacznie więcej...

Przezorny wynalazca z góry zastrzega się jednak, że on będzie wyłącznym «efektantem» tych patentowanych lekkich królewskich koronek.

Propaganda amerykańska w lizbach. W celu usasadnienia dwumiljonowego budżetu propagandy, amerykańskie biuro prasowe ogłosiło niektóre dane...

Przezorny wynalazca z góry zastrzega się jednak, że on będzie wyłącznym «efektantem» tych patentowanych lekkich królewskich koronek.

Przezorny wynalazca z góry zastrzega się jednak, że on będzie wyłącznym «efektantem» tych patentowanych lekkich królewskich koronek.

współdziałanie pokrewnych przedsiębiorstw w Francji, Anglii i Włoch; 250.000 kosztował biuletyn biura, wydawany w 110.000 egzemplarzy...

W CUKIERNI BOLESŁAWA SZTRALLA, 5-TO JERSKA (RÓG TATARSKIEJ). 1666

CODZIENNIE GRYWA KWARTET OD GODZ. 5-ej PO POŁ.

KINEMATOGRAF „Helios” 5-TO JERSKA I 5-TO JERSKIEJ.

ŚMIERTELNY POCAŁUNEK, nadzwyczaj zajmujący efektowny dramat w 3-ach aktach.

Niepoprawny Bubi, zachwycająca komedia w 3-ach aktach.

Początek w soboty i święta o g. 1-ej, w dni powszednie o g. 4-ej pp. Koniec przedstawienia o g. 11-ej w. Karty wolnego wstępu są nieważne. Zastrzega się prawo zmiany programu.

KINEMATOGRAF „MINIATURA” 5-TO JERSKA 7.

Tylko 4 dni. Niezwykle zajmujący program. Sensacja. Tuberozy, wstrząsająca tragedia w 5-ciu aktach ze znaną artystką Elzą Berno w głównej roli.

KINEMATOGRAF „LUX” 5-TO JERSKA NR. 11. Właściciel J. Krubicz.

Tylko dn. 20, 21 i 22 września. Bukareszt w trzecim roku wojny, zdjęcia z natury. Spadek hr. Het-Steen, dramat kryminalny w 6-ciu częściach z prologiem.

KINEMATOGRAF „H. Sztremet” WIELKA 74.

Tylko 3 dni: 20, 21 i 22 września. Napisy po polsku. Taniec w płomieniach, wspaniały, sensacyjny dramat w 6-ciu częściach z wszechświatową sławą Harrisonem w roli głównej.

TEATR POLSKI pod kierown. T-wa Artyst. „LUTNIA”, 5-TO JERSKA NR. 8. Dziś, w sobotę, 21-go, i jutro, w niedzielę, 22-go września 1918 r. Swierszcz za kominec, sztuka w 3-ach aktach K. Dickensa.

Dom Komisowy EUGENJUSZ KARKOSIEK I SPÓŁKA przy ul. 1-ej Portowej Nr. 6-o. Przyjmuje na sprzedaż bezplatnie wszelkie rzeczy.

ROK CAŁY! można nosić jedne i te same podeszwy skórzane, jeżeli dokładnie je zakonserwować płynem „Rekord”.

Zarząd Spółki Udziałowej „Ogród” zawiadania Pp. Udziałowców, że walne zebranie Spółki odbędzie się w lokalu Klubu Polskiego (Jagiellońska 10) w niedzielę, dn. 22 września o godz. 4 pp.

Ogłoszenie. Zarząd gimnazjum realnego w Oszmianie podaje do wiadomości społeczeństwa naszego, że egzamina wstępne do klasy wstępnej, 1-ej i 2-ej oraz zapisy na kurs gimnazjalny 3-ej, 4-ej klasy gimnazjum realnego dla młodzieży, odbędą się 30-go września...

Doktor medycyny B. SZYRWINDT choroby skórne, weneryczne i syphilis (606-914). Przyjmuje od g. 10-1 i od 4-7. Wielka 39. 1435

KUPUJĘ wszelkiego rodzaju sprzęty domowe, łóżka, krzesła, szafy, naczynia i wszelkie drobiazgi. Futra, ubrania, bieliznę, biżuterję, kwity lombardowe. 1502

Dr. Stanisław Bobiatyński (choroby skórne i weneryczne) przyjmuje od 9-11 i 4-6. Panie od 11-12-ej. Królewska 3-2 (dawn. Botaniczna), dom własny. 1651

Zęby sztuczne, korony, podniebienia, wstawia Petragradzki technik L. Minkier, Ludwisarska 4 (dawn. Preobrażeńska) dom Kreingela. Pilne reparacje w 4 godziny. Przerabiam żel dopasowane podniebienia. 1605

Sprzedam futro nurki, żakiet karakulowy i tumaki. Oglądać od 1-6. Świętojerska 15 m. 6. Rudzka. 1632

Kupuję dobrą cenę antyki, cennoci, brylanty, perły, zegarki, lombardowe i sztuczne zęby. Piąć o 20% więcej niż wszystkie magazyny. Leon Poczter, Tatarska 20-17.

Do sprzedania 2 dywany, łóżka żelazne, stoły, krzesła, etażerki, burka kaukaska, marynarka skórzana, kanapki i wiele innych rzeczy.

Poszukuję zaraz 2 pokoi czystych, suchych, z umeblowaniem lub bez, z wygodami i elektrycznością, w śródmieściu.

Inteligentna osoba poszukuje miejsca do zarządu domem lub wyreżenia w gospodarstwie domowym lub wiejskim.

Mieszkania 2, 3, 4 i 5 pokoi ze wszelkimi wygodami do wynajęcia. Ul. Zakretowa № 5-a m. 17, od g. 12-4 pp., Oruch. 1673

Mieszkania do wynajęcia niedrogo, ciepłe, suche, w pobliżu b. Poleskiego Zarządu, po 4-5 pokoi. Tomiakowa 3, dom Szyszko. 1662

Dobre obiady w mieszkaniu przywauem. 5-to Jerska 31-4, Korbuszewska. 1669

Do sprzedania łóżko ze sprężynowym materacem. Wileńska 29 m. 6, P. Sielska. 1661

Wyfrunęły z domu dwa kanarki szare i jak by chłopiec jakiś zła-pał, przeto proszony jest o zwrot za wynagrodzeniem. W. Pohulanka 22-5, Sagatowska. 1664

Sprzedam kostium czarny damski i maszynę do szycia ręczną «Singer». Zarzeczce 14-17, od g. 9-2, Czesnowski. 1665

Potrzebna służąca do wszystkiego, umiejąca gotować. Wielka 53, sklep spożywczy Garkej. 1667

Do młynów i tartaków A. M. Gordons potrzebni są robotnicy i robotnice. Warunki na miejscu. (Zukiszki) Magazynowa 10. 1671

Sprzedam fortepjan fabryki Irmlera; widzieć od g. 11-5, Wileńska 12-6, Clerpiński. 1589

Poszukuję pokoju jasnego, suchego, z oświetleniem elektrycz. i umeblowaniem. Oferty w adm. «Dz. Wileńsk.», Badgonos. 1619

Poszukuję nauczycielki do przygotowania dziewczynki do 6 klasy pensji żeńskiej. Bliższe informacje: Popowszczyzna № 2 Rożnowski od godz. 4 do 6 po poł. 1658

Oddaje się zaraz mieszkanie z 5-ciu pokoi elektrycznością i meblami. W. Pohulanka 37 — od 10 r. do 12-tej i od 3-5. Bejnarsowiczowa. 1659

Księgarnia J. Zapaśnik poleca następujące wydawnictwa: Demska. Krótka gramatyka polska z ćwiczeniami m. — 50; Keppler. Sakoła cierpienia « 2,60; Kierenowski X. Dogmatyka katolicka, brosz. 2 m., w opr. « 3,50; Makarewicz. Notatki z dziejów powszechnych cz. I i II « 3,60; Pedagogika. Podręcznik dla wychowawców i wychowawczyń « — 90; Podręcznik adoracyjny w opr. « 4.—; Prochaska. Dzieje Witolda W. Księcia Litwy « 11.—; Podręczniki szkolne nowe i używane.